

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica tertia. II Sermo XXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Et potest dari iterum triplex ratio. Primo quod ipse est speciosus. *Ant.* Qualis est dilectus meus. et sequitur. Rubicundus et pulcher. Secundo ipse est gloriosus. *Deb. vii.* Talis debebat ut nobis esset pontifex secundus. Tertio ipse est deuotus. *i. Cor. xv.* Qualis est celestis. tales sunt celestes. Quamquam querit de magnitudine *Deb. xii.* Inruemini quantum sit iste. Et est triplex ratio. Primo quod est altior omnibus sublimitate. *Ps.* Excelsus super omnes gentes dominus. Latior omnibus immensitate. *Ps.* Dominabitur a mari usque ad mare. Longior omnibus eternitate. *Exodi. xv.* Dominus regnabit in eternum et ultra. Ad quod regnum nos perducatur.

Unica tertia. II Sermo XXVI.

Ascendente Iesu

in nauiculam secuti sunt eum discipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari. *Matth. xiiii.* Sicut ait magnus pater Augustinus. et li. confessionum. Nemo securus debet esse in vita ista quam tota temporatio noceat. ut si fieri potuit ex deteriori melior ne fiat ex meliori deterior. *De ille.* Vult dicere Augustinus quod vita presentis adeo est instabilis et vaga ut in omnibus actionibus humanis nihil restet nisi timor et pauor. *De ostendens idem Augustinus in li. de peccatorum meritis et remissione sic declarat.* Jam inquit quisque nostrum bonum opus suscipere. i. agere et implere nunc sciat. nunc nescit. nunc delectat. nunc non delectat. nunc nouit non sive esse facultatis sed diuini muneris esse. vel quod scit vel quod delectat. nunc non nouit omnia predicta. *De ille.* Et certe ita est quod non est securitas in omnibus. sed continua instabilitas. nedum in mundo sed etiam in celo et in paradiso. *Ad dicit Bernardus in quodam sermone.* In celo cecidit angelus sub presentia diuinitatis. in paradiso adam de loco voluptatis. in mundo iudas de scola saluatoris. Si ergo in celo vel in paradiso non fuit securitas multo minus in mundo. *Ex quo insertus Augustinus.* in epistola ad dioscorum. quod in mundo isto non timere non dolere non laborare non periclitari impossibile est. Istud bene figuratum est in euangelio presentis. Ubi christus ascendente in nauiculam cum discipulis suis factus est motus magnus in mari ut dicunt scriptura presentis themaris. In quibus verbis positus de tribus fit mentio notabilis. Primo de christo. Secundo de discipulis eius. Tertio de mari. Secum habet tria

hic tangunt. Primo enim describit christi humilitas. in eo quod ascendit in nauiculam. Secundo describit discipulorum pietas quae habuerunt ad christum. in eo quod secuti sunt eum discipuli eius. Tertio describit vite presentis instabilitatem. in eo quod motus magnus factus est in mari.

Primo quod in verbis positus describit humilitas christi. eo quod ascendit in nauiculam. *Certe magne humilitatis signum in christo quod cum posset ut deus ambulare semper sicco vestigio super aquas. eo quod ipse est qui ambulat super pennas ventorum. Tamen ut homo fragilis appareat volens ascendere in nauiculam. Non tamen sine occulta causa et mysterio nostre salutis specialiter.* Per hoc enim significare vult quantum nobis in vita presentis presentia sit necessaria. Si enim ipse dominus minus omnium qui sine peccato venerat illud quod pro peccato institutum est subire dignatus est. Quam magis nos peccatis obnoxii debemus libenter assumere statum presentis. sine quadam parritate puenire non possumus. *Nauicula igitur ista significat crucem quam christus in passione sua ascendit. Et certe si consideremus totam vitam christi nihil aliud inueniemus quam nisi nauiculam. sed tamen in passione euidentius deus ascendisse istam nauiculam. quod coram toto mundo passus est. De ista nauicula exponit illud *Sapientia xiiii.* Et in quo ligno credunt homines animas suas transire in mare pro ratem liberati sunt. *Pro quo sciendum quod crux christi multa nomina habet. propter multas comoditates nobis ex ea puenientes. Nam ut dicit *Dolgor super librum Sapientia. ca. xiiii.* Primo dicitur scala. pro qua christus ascendit. Tamen figurat pro scala quam vidit Jacob cum eacum tangebatur celum. et angelos ascendentes et descendentes et dominum in nitum scale. *Gen. xxviii.* Super hac scala lam et nos oportet ascendere si volumus ad veram gloriam puenire. *Iuxta illud *Salvator.* Vobis autem absit gloriari nisi in cruce dormini nostri iesu christi. Quod si farum esset ad altitudinem turris sine scale suffragio vellet ascendere. Sic qui altitudinem celestem sine penitentie remedio vult adipisci. Secundo crux christi dicitur lectus in quo ipse obdormiuit. Quando dominus in meridie declinat se ad dormiendum in estate. solet fenestre thalami sui claudere ut quietius dormiat. Isto modo christus qui fatigatus de misera vita ista dormire volebat in lectulo crucis. fenestra mundi. sol videbat clausa.***

Dominica tertia post octa. epi.

quoniam facte sunt tenebre super universam terram a sexta hora usque ad horam nonam. **U**n in figura. **ii.** Paral. xxiij. dicitur de Joab rege hierlm. **O**cciderunt eum serui sui in lectulo suo et mortuus est. **T**unc impletum est dictum christi quod dudum ante predicterat dicens. **E**rit duo in lecto vno. **U**nus assumet alter relinquetur. **D**uo in lecto crucis christi fuerunt. **D**ivinitas et humanitas. **D**ivinitas relinquitur libera. sed humanitas fuit ad penam assumpta. **E**t notanter dicitur crux christi lectulus et non lectus. **N**am ita stricta fuit quod non habuit ubi caput reclineret nec ubi genua collocaret. **U**n figuratiter potest de hoc exponi illud **Gen.** l. quod de Jacob legit. **F**initis inquit madat quibus filios instruebat. collegit pedes suos in lectulo. et mortuus est. **S**ic quilibet christianus volens decedere de hac vita. providere debet non mori extra lectulum penitentiae in quo lectulo debet semper quiescere. **l.** quicquam vitam ducere et a tumultibus seculi sequestrata. **A**lias non certe bene agit penitentia. si non dum mens a curis seculi est sequestrata. **H**inc est quod **Bern.** sup **Lanti.** fmo. ne. **l.** quicquam trahens illud sponso. **L**ectulus non floridus dicitur. **I**n ecclesia dei lectulus in quo quiescat. claustra eritimo esse et monasteria. in quibus quiescit vivit a curis seculi et sollicitudinibus vite. **S**ed attende quod audis. quod cum audis penitentiam dici lectulus. audis pariter cum et floridum nominari. ad significandam quod penitentia non sufficit dimittere quod malum est. nisi etiam bonorum operum et virtutum floribus redoleat. **E**t quo patet quod penitentia illorum qui solum mala dimiserunt. non tamen in bonis operibus se exercent. est inutilis lectulus. non virtus floridus sed marcidus et aridus. in quo christus sponso anie designat quiescere ex quo solum in florido consuevit pansare. **S**ed quid dicam. **L**erte sunt alij deteriores predictis qui non solum habent lectulum aridum sed insuper pungitium. **s.** virtutes reprobis et tribulis stratum. **E**t sunt illi qui licet peccata deseruerunt. tamen non ad superioris voluntatem et obedientiam. sed ad propriam vivunt. arbitrarie solum bonum quod per eos fuerit excogitatum. factum aut inuentum. **M**alus lectulus inobediencie in quo christus designat quiescere. quod tante obediencie fuit ut mori eligeret quam non obediret deo patri. ut dicit **Bern.** sup **Lanti.** sermone quod supra. **S**ed si adhuc lectulum mentis ad alios pervertam. **L**erte in-

veniemus promissis deteriores qui non solum lectulum habent aridum et virtutibus pungitium constrictum. sed insuper et fedus habent et putridum seu fetidum. **E**t sunt illi qui post confessionem ad similia vel deteriora revertuntur vitia. quibus non solum propriam conscientiam. sed et ceterorum turbant societates et communitatem. **I**storum lectulus fetidus est et abominabilis deo. eo quod quicquid tales faciunt odit deus. **J**uxta illud. **C**um extenderitis manus vestras auertam oculos meos. et cum multiplicaveritis orationem non exaudiam. **P**rovideat regem glorie ad talem lectulum invitare. **Q**uis quis ergo vult vere penitere. **P**rimo necesse est ut malis dimissis non ocio torpeat sed virtutibus insistat. providendo insuper ut non in se solum sed etiam in alijs per exemplum bonum gloriificentur christus. **J**uxta illud **Matth.** v. **S**icut luceat lux vestra coram hominibus. **T**ertio crux christi dicitur navicula quae per mare huius seculi navigavit et pervenit in civitatem suam. **P**ro quod scilicet videndum quod in parvis a quo operatur. **H**ides in magnis facit navis. et ita homines vno virtutum per reliquum. **H**inc est quod christi crux et vita sua penalis dicitur nunc navicula. nunc autem pons. **N**avicula dicitur propter strictitudinem principij finis et latitudinem medij. **S**icut enim christi crux erat disposita quod in capite erat stricta et in pedibus. sed in medio ad duo brachia erat lata. **S**ic et statum penitentiae videtur esse dispositum. **N**am in principio perstrictis videtur penitentia graviora precepta. **J**uxta illud **Job.** xj. **D**urus est hic sermo. **S**ilr in fine penitentiae materia strictitas propter gravem et strictam de omnibus rationem. **D**e quibus maxime timere debet penitens ne per aliquod obmissum satisfacere. **V**idetur etiam penitentia difficilius penitentia finis. quod desperat de virtutibus suis. timens non posse in penitentia perdurare usque in finem. **S**ed advertere deberet quod si tot annis potuit gustum iugum diaboli sufferre. multo magis cum auxilio dei poterit iugum eius ferre. **C**um dicat saluator **Matth.** xj. **J**ugum enim meum suave est et onus meum leve. **T**ertium status penitentiae in medio est latus et diffusus. **P**ostquam enim homo cepit bonum opus statim caritas paulatim diffunditur in corde suo per spiritum sanctum. ut dicit **Rom.** v. **D**ue omnia gratia lenigat et dura alleviat et emollit. **U**n apud de se dicebat. **O**mnia possum in eo qui me confortat. **D**icitur etiam crux christi pons propter eundem usum. ut dictum est. et significat et statum penitentiae quo pervenitur ad portum salutis.

Et qz vt dicitur est qd opatur nauis in aquis magnis. h pons in paruis. ad significandū qz penitētia est remediū tam ptra pccā magna z mortalia qz etiā cōtra parua z venialia. Est tñ notabile qz sicut dicit Robertus bolgor sup libzū Sap. ca. xiiii. Pons penitētie nō est sicut ceteri pontes. fixus z immobilis. sed ē pons qz leuat de die z attrahit de nocte. ita vt qz voluerit sup illū pontem trāsire oportet qz veniat de die. Dies est vita nra. Juxta illud. Ecce nūc dies salutis. Hōrs est nox in qz nihil opari poterimus. Juxta illud. Venit nox in qz nemo operari pōt. Tūc ergo pons iste eleuabit a nob vt ysra p cum trāsire nō possim. qz tu nō omnia satisfactoria cessabunt. z sola iusticia exercebit opus suū. **Parth. xxv.** Amen dico vobis. nescio vos. Et pmitit. clausa est ianua. qd est dicere. eleuat est pons misericordie. et sola iusticia iam desit in cubili suo. Dum ḡ temp habem. ascēdam nauiculā cū xpo. ne supueniēte tēpestate maris submergamur. qz enī nō fuerit i archa noe pibit regnāte diluuiū. vt dicit **Gen. viij.** Qui nō inuērus erit in statu pnie. in morte submerget in penis inferni. Tūc enī intrabunt aque vsqz ad aiām. In ps. Intrauerūt aque vsqz ad aniam meam. **B**

Diri secūdo qz in vbis pmissis describitur aploz pietas quā habuerūt ad xpm. in eo qz dicit. Securi sunt cū. **D**ira caritas a postoloz. Nā cū scirent grauiā esse picula maris. xpm aut nondū vidissent imperare mari. nihilominus pntia sui carere nō valentes etiā simul cū eo ascenderūt nauiculaz. cōmittentes se discrimini maris. p desiderio amoris xpi. Et istud est pfectū signū caritatis xpi in homie qm nō solū in pspere sed etiā in aduersis adheret xpo nō solum in amenitate terrenoz sed etiā in amaritudine tribulationū. **Unde Aug.** sup illud ps. Ad annuncianđū mane misericordiaz tuā. z veritatē tuam p noctē. dicit illos vere laudare z diligere deū qz nō solū p diē pspertatis sed etiā p noctes aduersitatis laudāt deum. Exemplo enī discipuloz z nos sed debemus xpm in omibz maxime autēz in quatuor virtutibz que fuerunt in istis discipulis in qbus xpm imitati sunt. Primo in mansuetudie z humilitate. Ipsi enim dictum est **Parth. ij.** Discite a me quia mitis

sum z humilis corde. **S**ecō in humilitate ad deū. Tertio in pceptu terrenoz. Ipsi enī sunt qz relicti omibz securi sunt xpm. **Parth. iij. z Lu. v.** Quarto in seruētī dilectione. Ipsi enī tantū seruebāt in dilectōe xpi qz parati erāt in morte z in carcerē ire. **Luce. xxiij.** Quisqz ḡ vult esse discipulus xpi z cū vult sequi. necesse est pmo añ oiare sit mansuet. qz ad proximū vt cū eo habeat pacē z concordia in terra. si vult hēre partē et hereditatē secū in celo. Talis enī fuit ille qz dicebat. **Lū his qz oderunt pacē erā pacificus.** Sed pro chdolor nob nō sufficit nō esse pacificos cū nō pacificis. sed etiā ipos pacificos pcurbam. inuicē irridētes inuicem puocantes. **Qd etiā ex vicio supbie z elationis nō dubitat pcedere.** Juxta illud **Proverb. xiiij.** Inter supbos semp iurgia sunt. **Maximū signū qz hō est adhuc crudus z carnalis. qm est iuriat. ipariēs. Cū i. Corinth. iij.** Cū sit inter vos zelus z pntio. nōne adhuc carnales est. **ps. iij.** **Qz si zelū haberis z pntiōes sunt in cordibz vris nolite glari mendaces esse aduersus veritatē.** Nō est enī ista sapia desursum s; terrena aialis z diabolica. **Obiēti zelus z pntiō ibi inostātia z omē op' prauū.** **Nec ille. Uides qnta mala opat in patientia qz hoīem facit esse discipulū diaboli z ad omē opus malū aptū z paratū.** **Est tñ valde mirabile qz hō ptra pūmū suū dure se habeat. cū naturalit' sit ad mansuetudinē icdinat.** sicut ondit tora sua ex terriori dispositio. **Nā vt dicit **Arif sup Parth. viij. ca.** Nō est creatus cū cornibz vt ceruus tigris aut centaur. vt cornibz ventilet aliū. nec cū pede z calce dura z acuta vt equ' vt calcitret in aliū. nec cū dente feroci. vt lupus canis z leo vt mordeat aliū. nec cū rostro acuto aut vngula curua et forti vt rapiat aut cōprimat aliū vt falco herodius accipiter aut aquila. sed creatus est cū omibz membris valde cōpētentibus et mansuetis. vt in omibz mansuete se haberet erga pūmū. **Ex quo infero qz homoricosus est potius bestia qz homo. Unde in ps. Comparat' est iumentis insipientibus et similis factus est illis. Ecce turpitudine rixosi. Nec solum est similis bestie siluestri. sed vt dictū est similis est diabolo et est diabolus incarnat'. Juxta illud qd de diabolo scriptū est **Parth. xiiij.** Iniqu'****

Dominica tertia post octa. epi.

hō sup̄eminavit zizania tritico. Et pro
uer. vi. dicit. Homo apostata vir inuicilis.
z sequit. In omni tpe iurgia feminat. **De**
tractans Greg. in pastorali parte. iij. dicit.
Qsi filij dei sunt qui pacē faciunt. procul
dubio sarbane filij sunt qui pacē pfundūt
Decille. **S**ecō volens seq̄ christū cum di
sapulis debet habere humilitatē q̄ ad de
um. Tunc autē est vera humilitas. qm̄ ho
mo ex propria cognitiōe sibi ip̄i vilescit. z om
nia bona soli deo attribuit z sibi mala. **U**n̄
dicit **Berū. sup̄ Lanti.** fm̄ one. xliij. **Q**uz
homo sine dissimulatione palpatione in
spicit semetip̄m̄ intus ad lumē veritatis.
sine dubio oportet humiliari z in ocul̄ su
is vilior reputari ex vera cognitiōe sui. **E**t
istū vocat primū gradū humilitatis. **S**i
vero homo nō solū apud se sed etiā in ocu
lis aliorū quantū in se est vult reputari vi
lis. z tūc habet p̄fectiōē gradum humili
tatis. **S**ed di. dñe hoc est graue q̄ ho
mo reputari velit apud homines inglorius
z vilis. **N**ā ad h̄ oportet eū om̄s p̄rios
defectus exponere hominibz. **Q** d̄ phibet
Arto. dicit. **N**ō dico tibi vt te prodas in
publicū. **R**ūdeo q̄ hoc non p̄cipit homini
vt vilem se habeat seu faciat apud hoies.
sed dico q̄ hoc sufficit si solū q̄ntum l̄ ip̄o
est velit reputari. z dico quātum in ip̄o est.
Quia vt dicit **Berū.** **P**lerūq̄ non expedit
innoscere om̄ibz om̄ia q̄ nos scūm̄ de no
bis. **L**ū etiā hoc phibetur ne homo notifi
cet mala sua q̄ notificata nocere possent ea
sciētia vel nocenti. **E**t ideo dicit q̄ntuz in
ip̄o est. **T**ertio volens sequi xpm̄ cū disci
pulis debet habere p̄emptū terrenoz.
Sicut enī z apl̄ om̄ia p̄ christo p̄tempse
runt. sicut xp̄ianus q̄libet facere debet. **U**n̄
ap̄s dicit de se. **O**m̄ia arbitratu sum vt
stercoza. vt xpm̄ lucrificā. **S**ed di. hoc
est valde graue. **R**ūdeo certe q̄ nō. **N**ō enī
p̄cipitur relinquere om̄ia sed p̄sulit. p̄cipi
tur n̄ p̄tempere om̄ia sub pena dānatōis
Un̄ dicit in **P̄s.** **D**iuicie si affluant. nolite
cor apponere. **N**on dicit. **N**olite possidere
diuitias. sed amare. phibet. ergo affectus
nō census. **U**n̄ saluator caute p̄ponit s̄ba
sua. **S**i d̄s inquit venit ad me. s. p̄ fidem. z
nō odit patre suum z matrē z vxorē et fili
os fratres z sorozes adhuc autē z aiām suā
nō potest meus esse discipulus **Luce. xliij**
Un̄ dicit **Nicolaus de Lyra.** **Q**uod dicit

accipitur large in q̄ntū p̄urbatio parentū
vel amicorū nō dimittit puenire ad fidem.
sicut p̄z de sancto **Trifanto** z alijs. vel de
seculo ad religionē. **A**dhuc autē z aiām su
am. i. vitā corporalē eā p̄tempere. p̄pter de
um. parat? vitam suā exponere. p̄ fide casu
necessitatis occurrente. **E**t hic sciendū q̄
discipulat? xpi fm̄ **Lyra** sup̄. potest intel
ligi dupliciter. **U**no mō generalit̄ fm̄ sta
tum cōmunē fidelū. sed ad h̄ sufficit fides
cū obseruatione mandatorū. **A**lio mō cum
h̄ p̄ obseruationē p̄siliorū. **Dec Lyra.** **N**ō
ergo hic dñs prohibet possessionē terre/
noziū. q̄ fm̄ **Ambro. sup̄ Lucas** sunt adiu
uamenta vtutis. sed phibet sollicitudines
nimia z excessiua circa ea. **Matth. vj.** **N**oli
te solliciti esse dicētes qd manducem? aut
quid bibemus zc. **S**ufficit enī cullibet
xp̄iano p̄tempere terrenoz in affectu. vt ea
nō diligit. vt in eis spem non ponat. vt de
eis elemosynam faciat. vt ea in honorem
dei z primi vtilitatē z suā exponat. **Q**uar
to volens sequi xpm̄ cū discipulis istis de
bet habere feruentē dilectionē. **S**icut enī
sup̄ius dictū est. **I**pi apl̄ xpm̄ ardentissī
me dilexerūt. z ideo ip̄i fm̄ doctozes cōpa
rant ordini seraphin. q̄ semp in dei amore
ardent. **E**t quo etiā creditur q̄ ad illuz or
dinez supreme ierarchie supremū sunt re
cepti. **Q** d̄ xps̄ oñdens expresse dixit **Joh**
xliij. **I**n h̄ inquit cognoscet om̄es q̄ mei
estis discipuli si dilectionē habueritis ad
inmicem. **S**ed in hac dilectione sunt gra
dus. **I**uxta illud **Lanti. ij.** **O**rdinavit in
me caritatem. vt dicit **Augu.** in lib. de do
ctrina xp̄iana. **Q** primus gradus diligen
di est diligere deū. **S**ecō animā propriā.
Tertio aiām proximī. **Q**uarto corpus p̄
prium. **Q**uinto corpus primi. **C**hr̄st? n̄
tacer de se hic. t̄m̄ dicit de dilectiōe n̄ra ad
inmicem. **L**icet enī vt dicit **Berū. sup̄ Lan**
rica sermone. **l.** **I**n bene affecta mente di
lectioni homis dilectio dei p̄fertur. t̄m̄ i be
ne ordinata actione sepe etiā aut semp or
do oppositus inuenit. **N**ā z circa primū cu
raz z plus vrgemur z pluries occupamur.
z infirmioribz fratribz diligentiori sedulita
te assitimus. z paci terre magis q̄ celi glie
humanitatis iure z ip̄a necessitudine intē
dimus. **I**n his t̄m̄ om̄ibz homo semper tē
dit ad dilectionē dei. **E**t ideo bene apl̄ us
dixit. **Q**uia qui diligit proximū legem im

plenit. i. diligendo proximum diligit et deus. quia alterum sine altero stare non potest. ut dicit Augustinus.

Dixi tertio quod in verbis premisis describit presentis vite instabilitas. cum dicitur. Ecce motus magnus factus est in mari. Bene autem et conuenienter mundus iste dicitur mare. Sicut enim mare raro quiescit sed in continuo motu est. sic homines in hac vita nunc sani nunc infirmi. hodie viuimus cras morimur. et sic homo nunc in eodem statu permanet. Et ideo dicitur Seneca. Pimento mare euerit. et ubi modo luserunt navigia. ibi statim absorbent. Item sicut mare mortuos eicit. sic mundus istos quod sibi mortui sunt ut viri et reprobos. De quibus apostolus dicit. Mortui estis mundo. **Colos.** Item in mari pisces magni deuorant minores. sic in mundo potentes opprimunt minores. **Ps.** Deuorant plebem meam sicut escam panis. **Eccl.** Pascua sunt diuitum pauperes. Item mare habet arenam. que sterilis et grauis est. sic finis mundi huius est infructuositas. **Rom.** Stipendia peccati mors. Item sicut in mari non est locus mansionis. sic in mundo. **Hebr.** Non habemus hic manentem ciuitatem. sed futuram inquirimus. Item sicut in mari parua nauis non valet. sic homo paruus in virtute resistendi temptationibus non valet in mundo morari. Ideo talibus consulitur intrare claustrum et fugere mundum. **Quidius epla.** Non ideo debet pelago credere si qua. Audet in exigua ludere cimba sola. Istud mare oportet ecclesiam transire velut nolis antequam pueniat ad portum terre promissionis scilicet terre viuentium. De quo mari plura dicuntur in **Ps.** Mare magnum et spaciosum manibus. illic reptilia quorum non est numerus. Draco iste quem formasti ad illudendum ei. omnia a te expectant. ut des illis escam in tempore. Primo ergo dicitur quod mare. scilicet presentis seculi est magnum et spaciosum manibus. id est operibus exercendis tam bonis quam malis. Et Innocentius exponit. id est difficile operationibus. Secundo dicitur quod in eo sunt reptilia quorum non est numerus. id est homines mali et spirituales nequie et temptationes diabolice et ipsi demones. **Eccl.** Dulce sunt insidie dolosi. Tertio dicitur quod in isto mari sunt animalia pusilla id est falsi fratres et heretici. qui non apre nocent cum magnis. id est cum potentibus et heresiarchis. et tamen illic naues. id est singule ecclesie per-

transibunt ad gloriam et requiem gubernatoris christi quem casu gubernaculo crucis dicitur. De quo **Sap.** dicitur. Benedictum lignum pro quo fit iusticia. Quarto dicitur quod illic draco iste facinorosus. id est lucifer. siue sit hic presentis siue per ministros. quem formasti secundum substantiam non secundum vicium superbie ad illudendum ei. scilicet ut ei illuderes a bonis angelis et a bonis hominibus. et ipse precipue illudit ei **Iob.** Illudit ei quasi auis. Sicut enim illudit auis quando dum vult capere escam capit laqueo vel hamo. sic diabolo illudit christus. prendit ei escam humanitatis sub qua abscondit ferrum diuinitatis. et dum vult deuorare humanitatem captus est potentia diuinitatis. Ad istam tamen dicit **Innocentius.** Quod in mari draco maximum est animal quod in mari habitat. et licet sit magnum et forte. tamen de facili ei illudit. cum gallina afflata quam ponit in partica et ipse insequitur gallinam et ipsi insiliunt supra dorsum eius. et sic capiunt eum. Sic factus est diabolo cui ostensa est caro christi. quam dum capere voluisset captus est. **Mat.** Ut qui perdaris. nonne et ipse perdaris. Inter cetera tamen quod de mari referunt est hic vnus in scriptis thematis. Quia motus magnus factus est in eo. Et reuera in vita presentis et in mundo isto magnus est. quod continua instabilitas et mutabilitas in omnibus. **Unus poeta** Quid tristitia lib. v. epla. ix. Passibus ambiguis fortuna volubilis errat. Et manet in nullo certa tenax vel loco. Sed modo leta manet modo vultus sumit acerbos. Et quis non videt quod esse mutabilitatem tam in natura. ut in creaturis quam in fortuna. ut in bonis temporalibus. tam in culpa ut in peccatoribus. quam in pena ut in miseris et damnatis. Semper enim creature mutantur et mouentur iam de iuuetute in senium. iam de vita in mortem. Sic et temporalia nunc crescant nunc decrescant. Sic et peccatores nunc deponuntur pro culpa. nunc eleuantur pro gratia. Sic miseris et damnatis nunc vadunt ad calorem nimium. nunc ad aquas nimium. et ideo bene morum magnum est in hoc mari. Singulariter tamen hoc dicit de mundo secundum allegoriam in quo magnum est motus tribulationis et persecutionis tyrannorum quem solus christus mitigat. qui nisi mitigaret nullus sustinere posset. **Unus psalmista** dicit de christo. Tu dominaris partibus maris. mors autem fluctuum eius tu mitigas. **Ubi dicit Innocentius.** Partes maris est altitudo seculi cui dominus dominatur quod velint nolunt principes et tyranni sub-

Dominica tertia post octa. epi.

sunt ei. Sed qd possit qd dicere. Si dñs cur dñs potestatis bis. qre sustinet q op/ pium paupes r sanctos. Ad hoc est re/ sponso. q dñs motu fuerit eius. i. tribu/ lationes r psecutiones q s sanctis inferre nō vult auferre penit. sed ita mitigat eas vt sustinere possent r in eis mereantur san/ cti. Nec ille. Non ergo desperem? fratres qd r si motus iusurgunt r tribulationū in h/ mudo a diabolo et eius ministris. m fide/ lis est de? q nō pariet vos temptari sup id qd possum? sed faciet cū temptatiōe pro/ uentū. vt possum? sustinere. p qbus tribu/ lationib finaliter nobis retribuatur coronā salutis eterne. Qd nobis p̄tare dignetur ip̄e dñs p̄ fecula benedictus Amen.

Dñica tertia. III. Sermo XXVII Dñie salua nos

Dperimus. Matth. viij. Sicut di/ cit magn? pater Aug. in li. de dif/ finitionib. Nullū credimus ad salutē nisi deo inuitante venire. Nullū autē iniuita/ tū ad salutē nisi deo auxiliante opari. Nullū insup nisi orantē auxiliū pmereri. Nec Aug. Et ideo apli in discrimine vite cōsti/ tui ad diuine pietatis p̄sidii cōfugientes orant supplices. di. Dñe salua nos perim? Si apli a deo vocati electi r p̄destinati in/ tribulationib? cōstituti nō nisi orātes auxi/ lium meruerūt. qntū puramus nos mise/ ros r indignos tot temptatiōib? pressos r circūdatos oportere clamare. r orādo in/ petrare auxiliū in tpe oportuno ne peam? Ideo ei differtur bonū r crebrescat mala in mudo vt oratio seruescat. Dicit glosa su/ per ps. lxxvii. Hinc saluator ait. Opor/ tet semp orare r nō deficere. Luc. xviii. Si orant illi q deū p̄sentē habēt r p̄inquūz qntū nos a qbus longe est salus. Dicam? ergo r nos. Dñe salua nos perim? In q/ bus verbis tria ponunt. Primo enī apo/ stoli cōfitem? diuine maiestatis potestates. ibi. Dñe. Secō inuocāt sue bonitatis pie/ tatem. ibi. salua nos. Tercio ostēdit tribu/ lationis sue grauitatē. sc̄ntis sue r resisten/ di infirmitatē. r clamoris sui necessitatez. quia perimus.

Dixi primo q in v̄bis premis/ sis p̄mo conscien/ tur apli diuine maiestatis potestatem ibi.

Dñe. Terremagna p̄tās cui mare et venti obediūt. imo omia elementa. Et qd est pl? Omia creata celestia terrestria r ifernalia. Ad ps. ii. Om̄s enī creature digne obe/ diunt ei. Om̄s homies digne seruiunt ei. Om̄s angeli digne iubilāt ei. Om̄s de/ mones digne tremūt ei. Sed qm̄ reprobi nō accēdūt epi dominiū supra se. Ideo ne/ cesse est vt cōtemplemur qle est istud domi/ niū. Probat autē ei? dominiū q potentia summa. a sapientia lucida r iusticia firma. De p̄mo quō dominiū istud p̄bat a poren/ tia summa que attribuit patri. Pater. Hā po/ tentiā sumā dei probat ope? diuinoz ma/ gnitudo. Hā tam magnū tam altū tam im/ mensum ē facere aliqd de nihilo. vt om̄es phlosophi nequaqs hoc apprehendere po/ tuissent. Qui nullo mō hoc cedere volue/ rūt vt de nihilo aliqd fieri possit. Nec mi/ rū cū nulla potentia qntūcūq? magna hoc facere pōt fm̄ naturalem rationē. Unde si puenirēt om̄es potētie creaturaz non pos/ sent vnā muscā aut vnū granū papaueris creare. Si ergo ois mūdāna potētia tam spiritualis q corpalis nō pōt ex nihilo pro/ ducere creaturā. Quāta ergo illa potētia q̄ immēsa q̄ infinita. q de nihilo fecit tam nobilia tā magna elemēta tā sublimia cele/ stia corpa tā spiritalē creaturā. Scripsit Rabi moyses qdā subtilis astronomus r theologus maxim? q qlibet circul? plane/ tarū habet in gr̄ostitudine spaciū qngen/ toz annoz. i. qntū hō posset p viā planā in/ qngētis ānis incedere ita q qlibet die iret p q̄tuor miliaria. r qlibet militare eēt di/ orū miliū passū. Et addit q inter circulū r circulū est silitur spaciū qngentoz annoz. Et si tanta magnitudo in qlibet inferiori circulo. qd postea ē in celo stellato. qd vlte/ rius in aqueo. qd in empīreo. Quāta ergo istius dñi potētia. Qui tā maria de nihilo pduxit. Cū Hester. xij. bene d̄r. Dñe rex omps in ditione tua cuncta sunt posita. Et nō est q possit resistere volūtati tue. Tu ei fecisti celū r terrā. r omia q celi ambitu cō/ tinētur. Timēda ē ista potētia q sicut de/ nihilo fecit omia. Ita omia pōt in nihilūz redigere. Multi sūt reges et p̄ncipes qui vellēt suis aduersarijs tātū facere q eos i/ nihilūz redigerēt. Sed certe exeq nō p̄nt qd intēdūt. Nō sic iste rex cui parer r obse/ qtur ois creatura ad nutū r ad vomū. Et